DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 11 november 2004 *

I de förenade målen C-183/02 P och C-187/02 P,

angående två överklaganden enligt artikel 49 i EG-stadgan för domstolen, som inkom den 15 respektive den 16 maj 2002,

Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa), Vitoria (Spanien), företrätt av A. Creus Carreras och B. Uriarte Valiente, abogados,

klagande i mål C-183/02 P,

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, företrätt av A. Creus Carreras, B. Uriarte Valiente och Bravo-Ferrer Delgado, abogados,

klagande i mål C-187/02 P,

* Rättegångsspråk: spanska.

med stöd av

Comunidad Autónoma del País Vasco, företrädd av E. Garayar Gutiérrez, abogado,

intervenient i andra instans,

i vilket de andra parterna är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av F. Santaolalla Gadea och J. L. Buendía Sierra, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca (ANFEL), Madrid (Spanien),

och

Conseil européen de la construction d'appareils domestiques (CECED), Bryssel (Belgien),

intervenienter i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans samt domarna C. Gulmann (referent) och N. Colneric,

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören M. Múgica Arzamendi,

med beaktande av det skriftliga förfarandet och efter att förhandling hållits den 11 mars 2004,

och efter att den 6 maj 2004 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Daewoo Electronics Manufacturing España SA (nedan kallat Demesa) och Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava (nedan kallat Territorio Histórico de Álava) har i sina överklaganden yrkat upphävande av den dom som Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt meddelade den 6 mars 2002 i de förenade målen T-127/99, T-129/99 och T-148/99, Diputación Foral de Álava m.fl. mot kommissionen (REG 2002, s. II-1275) (nedan kallad den överklagade domen), genom vilken förstainstansrätten delvis ogiltigförklarade kommissionens beslut 1999/718/EG av den 24 februari 1999 om statligt stöd som Spanien beviljat Daewoo

Electronics Manufacturing España SA (Demesa) (EGT L 292, s. 1) (nedan kallat det ifrågasatta beslutet), och i övrigt ogillade deras talan om ogiltigförklaring av detta beslut.

Tillämpliga bestämmelser

2 Den gällande skattelagstiftningen i spanska Baskien (nedan kallat Baskien) har tillkommit inom ramen för den finansiella överenskommelse som fastställts genom den spanska lagen nr 12/1981 av den 13 maj 1981, sedermera ändrad genom lag nr 38/1997 av den 4 augusti 1997.

3 Enligt denna lagstiftning kan Diputación Foral de Álava under vissa förutsättningar anta den skattelagstiftning som skall tillämpas inom dess område.

4 Diputación Foral de Álava har i enlighet med denna ordning bland annat vidtagit en skatteåtgärd i form av en skattelättnad motsvarande 45 procent av investeringsbeloppet (nedan kallad skattelättnaden på 45 procent eller den ifrågasatta skatteåtgärden).

5 Sjätte tilläggsbestämmelsen i Norma Foral nr 22/1994 av den 20 december 1994, avseende genomförandet av Territorio Histórico de Álavas budget för år 1995 (Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava, nr 5 av den 13 januari 1995) har följande lydelse:

"För investeringar i nya materiella anläggningstillgångar överstigande 2 500 miljoner ESP som genomförs under tiden från och med den 1 januari 1995 till och med den

31 december 1995 skall enligt beslut av Diputación Foral de Álava en skattelättnad motsvarande 45 procent av det investeringsbelopp som Diputación Foral de Álava fastställer beviljas, vilken skall tillämpas på det belopp som skall erläggas i inkomstskatt.

Om skattelättnaden inte kan utnyttjas på grund av otillräckligt skattebelopp får den överföras och tas i anspråk inom högst nio år efter det år då Diputación Foral de Álava fattat sitt beslut.

I Diputación Foral de Álavas beslut skall anges de tidsfrister och restriktioner som skall gälla i det enskilda fallet.

Förmåner som beviljats med stöd av denna bestämmelse kan inte förenas med någon annan skatteförmån för samma investeringar.

Diputación Foral de Álava skall vidare fastställa investeringsprocessens varaktighet och kan medge att investeringar som genomförs i investeringsprojektets beredningsfas får inräknas i investeringsbeloppet."

6 Giltigheten av denna bestämmelse förlängdes för år 1996 och 1997, och därefter bibehölls skattelättnaden på 45 procent i ändrad form för åren 1998 och 1999 genom senare antagna Normas Forales.

Bakgrund

7 Den 13 mars 1996 undertecknade de baskiska myndigheterna och Daewoo Electronics Co. Ltd (nedan kallat Daewoo Electronics) ett samarbetsavtal i vilket Daewoo Electronics åtog sig att anlägga en fabrik för kylskåpstillverkning i Baskien. De baskiska myndigheterna å sin sida förband sig att stödja projektet genom att bevilja bidrag.

8 Det företag som bildades av Daewoo Electronics var skyldigt att upprätta en verksamhetsplan som skulle godkännas av de baskiska myndigheterna, vilket utgjorde ett villkor för att avtalet skulle genomföras. Denna plan, som avsåg perioden 1996–2001, överlämnades till de baskiska myndigheterna i september 1996. Den omfattade investeringar på 11 835 600 000 ESP och skapandet av 745 arbetstillfällen.

9 Den 7 oktober 1996 bildades Demesa, som är ett bolag bildat enligt spansk rätt och som är ett hundraprocentigt dotterbolag till Daewoo Electronics.

10 Genom Diputación Foral de Álavas godkännande nr 737/1997 av den 21 oktober 1997 erhöll Demesa den skattelättnad på 45 procent som föreskrivs i sjätte tilläggsbestämmelsen till Norma Foral nr 22/1994.

11 Den 11 juni 1996 sände Asociacíon Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca (nedan kallad ANFEL) ett klagomål riktat mot Konungariket Spanien till kommissionen. ANFEL anmärkte mot att Spanien hade beviljat stöd till Demesa i form av bland annat skatteåtgärder. Kommissionen erhöll även ett klagomål i detta avseende från Conseil européen de la construction d'appareils domestiques (nedan kallat CECED).

12 Efter en viss skriftväxling underrättade kommissionen i skrivelse av den 16 december 1997 de spanska myndigheterna om sitt beslut att inleda ett förfarande i enlighet med artikel 93.2 i EG-fördraget (nu artikel 88.2 EG) för att pröva frågan om den skattelättnad på 45 procent som beviljats Demesa.

13 Efter att förfarandet slutförts fattade kommissionen det ifrågasatta beslutet.

14 I artikel 1 d i beslutet förklarades den skattelättnad på 45 procent som beviljats Demesa utgöra ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

15 I artikel 2 i samma beslut ålade kommissionen Konungariket Spanien att återta de förmåner som uppnåtts till följd av det aktuella stödet, vilket olagligen beviljats stödmottagaren.

Förfarandet inför förstainstansrätten och den överklagade domen

16 Territorio Histórico de Álava (mål T-127/99), Comunidad Autónoma del País Vasco och Gasteizko Industria Lurra SA (mål T-129/99) samt Demesa (mål T-148/99) väckte, genom ansökningar som inkom till förstainstansrättens kansli den 25 maj, den 26 maj respektive den 18 juni 1999, talan mot kommissionen vid förstainstansrätten.

17 Var och en av dessa parter yrkade hel eller delvis ogiltigförklaring av det ifrågasatta beslutet.

18 Genom beslut som fattats av ordföranden för förstainstansrättens tredje avdelning den 25 februari 2000 tilläts Asociacíon Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca och Conseil européen de la construction d'appareils domestiques intervenera till stöd för kommissionens yrkande.

19 Genom beslut av den 5 juni 2001 förenades de tre målen vad gäller det muntliga förfarandet och domen.

20 I den överklagade domen beslutade förstainstansrätten bland annat att

— ogilla Territorio Histórico de Álavas och Demesas talan om ogiltigförklaring av det ifrågasatta beslutet i den del det avser skattelättnaden på 45 procent,

— avvisa Comunidad Autónoma del País Vascos och Gasteizko Industria Lurra SA:s talan i den del de yrkat ogiltigförklaring av samma sak,

— förplikta vardera parten att bära sin rättegångskostnad.

Överklagandena

21 Genom beslut av den 23 oktober 2002 tillät domstolen Comunidad Autónoma del País Vasco att intervenera till stöd för Territorio Histórico de Álavas yrkanden.

22 Genom beslut av domstolens ordförande av den 6 mars 2003 avslogs en ansökan om intervention till stöd för Demesas yrkanden som framställts av Gobierno Foral de Navarra (den regionala regeringen i Navarra).

23 Demesa har yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen,

— själv slutligt avgöra saken, och därvid ogiltigförklara artikel 1 d och artikel 2 i det ifrågasatta beslutet,

— i andra hand, återförvisa målet till förstainstansrätten, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna såväl i förfarandet vid förstainstansrätten som i samband med överklagandet.

24 Territorio Histórico de Álava har yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen,

— själv slutligt avgöra saken, och därvid ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet i den del det avser skattelättnaden på 45 procent,

— i andra hand, återförvisa målet till förstainstansrätten, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna såväl i förfarandet vid förstainstansrätten som i samband med överklagandet.

25 Comunidad Autónoma del País Vasco har yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen i den del det i domen fastställs att skattelättnaden på 45 procent utgör ett statligt stöd, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

26 Kommissionen har slutligt, efter att den vid den muntliga förhandlingen återkallat sin invändning om rättegångshinder avseende Territorio Histórico de Álavas överklagande, i båda målen C-183/02 P och C-187/02 P yrkat att domstolen skall

— ogilla överklagandet, och

— förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna.

De grunder som åberopats till stöd för upphävande av den överklagade domen

27 I sitt överklagande har Demesa åberopat fem grunder till stöd för sitt yrkande om upphävande av den överklagade domen, nämligen

— att den ifrågasatta skatteåtgärden felaktigt klassificerats som ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden,

— att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga,

— att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning, i det att den fastställt att den ifrågasatta åtgärden inte utgjorde ett befintligt stöd,

— att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga, och

— att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det att den fastställt att principen om skydd för berättigade förväntningar inte var tillämplig.

28 I en inlaga, som inkom den 20 februari 2004, underrättade Demesa domstolen om att bolaget endast vidhöll grunden hänförlig till principen om skydd för berättigade förväntningar och att den frånföll övriga grunder.

29 I sitt överklagande har Territorio Histórico de Álava åberopat sex grunder till stöd för sitt yrkande om upphävande av den överklagade domen, nämligen

— att den ifrågasatta skatteåtgärden felaktigt klassificerats som ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden,

— att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga,

— att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det att den fastställt att den ifrågasatta åtgärden inte utgjorde ett befintligt stöd,

— att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga,

— att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det att den funnit att kommissionen inte gjort sig skyldig till maktmissbruk, och

— att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga.

30 I en inlaga, som inkom den 20 februari 2004, underrättade Territorio Histórico de Álava domstolen om att det

— delvis vidhöll den första och den andra grunden, avseende att den ifrågasatta skatteåtgärden felaktigt klassificerats som ett statligt stöd som är oförenligt med

den gemensamma marknaden respektive att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga,

— vidhöll den femte och den sjätte grunden, avseende att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk respektive att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga, och

— frånföll övriga grunder.

Bedömning av överklagandena

31 Efter att ha hört parterna och generaladvokaten beslutar domstolen att förevarande mål, på grund av sambandet dem emellan, skall förenas vad gäller domen, i enlighet med artikel 43 i domstolens rättegångsregler.

Den grund som åberopats av Demesa avseende principen om skydd för berättigade förväntningar

Parternas argument

32 Inför förstainstansrätten åberopade Demesa principen om skydd för berättigade förväntningar. Demesa hänvisade till kommissionens beslut 93/337/EEG av den

10 maj 1993 om ett system med skatteförmåner för investeringar i Baskien (EGT L 134, s. 25). Demesa gjorde gällande att skattelättnader för investeringar som redan genomförts i detta beslut förklarats vara oförenliga med den gemensamma marknaden, på grund av att de stred mot artikel 52 i EG-fördraget (nu artikel 43 EG i ändrad lydelse). Demesa gjorde gällande att de bestämmelser som var nödvändiga för att anpassa den regionala lagstiftningen till beslut 93/337 hade antagits och att kommissionen hade godkänt den antagna lösningen. Såväl de spanska myndigheterna som kommissionen själv hade därefter ansett att problemet var löst. På grund härav inledde kommissionen aldrig något förfarande avseende statliga stöd och framförde inte heller någon invändning mot de liknande skattebestämmelser som antogs därefter. Kommissionen skapade således en berättigad förväntning hos Demesa samt hos varje annan aktör som omfattades av den berörda regionala lagstiftningen, innebärande att de skatteåtgärder som antogs av Diputación Foral de Álava hade godkänts av kommissionen i den meningen att de inte stred mot artikel 52 i fördraget.

33 Demesa anser att förstainstansrätten, i punkt 234 och följande punkter i den överklagade domen, felaktigt underkänt grunden på grund av att den ifrågasatta skatteåtgärden inte anmälts på förhand i enlighet med artikel 93.3 i EG-fördraget (nu artikel 88.3 EG).

34 Enligt Demesa var det orimligt att, mot bakgrund av den politik kommissionen tillämpade vid tiden för ansökan om tillämpning av en skattelättnad på 45 procent, begära att en aktör skulle kontrollera om den skatteåtgärd som var tillämplig för denne uppfyllde förutsättningarna för att kunna tillämpas enligt artikel 92 i EG-fördraget (nu artikel 87 EG i ändrad lydelse) och följaktligen skulle anmälas till kommissionen.

35 Demesa anser sig således ha haft fog för att åberopa principen om skydd för berättigade förväntningar.

36 Klaganden har gjort gällande att förklaringen om oförenlighet i beslut 93/337 grundade sig på att det fastställts att stöden stred mot artikel 52 i fördraget och inte, såsom förstainstansrätten funnit i punkt 237 i den överklagade domen, på att det även fastställts att de stred mot den gemenskapsrättsliga lagstiftningen om statliga stöd.

37 De åtgärder som ifrågasattes i beslut 93/337 ansågs under alla omständigheter utgöra statliga stöd på grundval av tre kriterier för selektivitet (selektivitet med avseende på region, sektor och belopp) vilka, enligt Demesa, inte kan göras gällande med avseende på den ifrågasatta skatteåtgärden. Detta beslut kan således inte åberopas till stöd för att Demesa skulle ha insett att skattelättnaden på 45 procent utgjorde ett statligt stöd och därför skulle ha anmälts till kommissionen.

38 Kommissionen har gjort gällande att vissa inslag i samband med att Demesa beviljades skattelättnaden klart utvisade att det rörde sig om statliga stöd.

39 I beslut 93/337 ansågs nämligen liknande åtgärder utgöra stöd som var oförenliga med den gemensamma marknaden. Dessa stöd ansågs oförenliga inte enbart på grund av att de stred mot den fria etableringsrätten utan även, som förstainstansrätten påpekat i punkt 237 i den överklagade domen, på grund av att de stred mot olika riktlinjer avseende stöd.

40 Det är dessutom, enligt kommissionen, uppenbart att beslut 93/337 endast kunde grundas på det tidigare konstaterandet att de aktuella åtgärderna hade karaktär av statliga stöd.

41 Demesa kontrollerade emellertid inte att de stöd bolaget mottog hade godkänts av kommissionen.

42 Eftersom den ifrågasatta skatteåtgärden inte anmälts kan klaganden i vart fall inte göra gällande att kommissionen varit passiv.

43 Kommissionen anser således att förstainstansrätten haft fog för att anse att det inte förelåg någon berättigad förväntning.

Domstolens bedömning

44 Domstolen erinrar dels om att de företag som mottar stöd, med hänsyn till att den kontroll av statliga stöd som kommissionen utövar med stöd av artikel 93 i fördraget är av tvingande karaktär, i princip inte kan ha berättigade förväntningar på att stödet är rättsenligt, såvida det inte har beviljats i enlighet med förfarandet i nämnda artikel, dels om att en omdömesgill ekonomisk aktör normalt sett skall kunna avgöra om detta förfarande har följts (dom av den 20 september 1990 i mål C-5/89, kommissionen mot Tyskland, REG 1990, s. I-3437, punkt 14, svensk specialutgåva, volym 10, s. 499, av den 14 januari 1997 i mål C-169/95, Spanien mot kommissionen, REG 1997, s. I-135, punkt 51, och av den 20 mars 1997 i mål C-24/95, Alcan Deutschland, REG 1997, s. I-1591, punkt 25).

45 Om ett stöd har genomförts utan att det dessförinnan anmälts till kommissionen, och det således är rättsstridigt enligt artikel 93.3 i fördraget, kan mottagaren av

stödet vid detta tillfälle inte ha berättigade förväntningar på att stödet är rättsenligt (se domen i det ovannämnda målet Alcan Deutschland, punkterna 30 och 31).

46 I förevarande fall konstaterade förstainstansrätten, i punkt 235 i den överklagade domen, att det inte ifrågasatts att skattelättnaden på 45 procent hade införts utan någon föregående anmälan, i strid med artikel 93.3 i fördraget.

47 Utifrån detta konstaterande drog förstainstansrätten i punkt 236 i den överklagade domen, med hänvisning bland annat till den ovannämnda domen i målet kommissionen mot Tyskland, med rätta den slutsatsen att argumentet avseende skydd för berättigade förväntningar inte kunde godtas.

48 I följande punkt i samma dom uttalade förstainstansrätten med rätta att klagandens argument i detta avseende grundade sig på en felaktig tolkning av beslut 93/337. I detta beslut ansåg kommissionen nämligen, som förstainstansrätten påpekat, att de berörda stöden var oförenliga med den gemensamma marknaden inte enbart på grund av att de stred mot artikel 52 i fördraget utan även, i punkt V i nämnda beslut angående huruvida stöden kunde anses hänföra sig till något av undantagen i artikel 92 i fördraget, på grund av att de stred mot olika riktlinjer avseende stöd.

49 Det bör tilläggas att kommissionen, i beslut 93/337 närmare bestämt,

— hade fastställt att de berörda stöden innebar en skattelättnad på 20 procent av investeringarna (punkt I),

— hade ansett att de villkor för att tillämpa undantaget i artikel 92.3 c i fördraget som uppställdes i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag av den 19 augusti 1992 (EGT C 213, s. 2) inte var uppfyllda; riktlinjer i vilka det, efter definitionen i punkt 2.2 av vilka företag som utgör små och medelstora företag, i punkt 4.1 femte stycket preciserades att kommissionen hade beslutat att tillåta investeringsstöd upp till högs. 15 procent av investeringen för små företag och 7,5 procent av investeringen för medelstora företag (punkt V),

— hade anmodat de spanska myndigheterna att se till att stöden beviljades bland annat under de förutsättningar som fastställts i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag (artikel 1.4).

50 Härav följer att Demesa inte med stöd av beslut 93/337 kunde dra slutsatsen att en skattelättnad på 45 procent, som beviljades ett företag som var av en sådan storleksordning att det kunde företa den investering på mins. 2 500 miljoner ESP som krävdes enligt den sjätte tilläggsbestämmelsen till Norma Foral nr 22/1994, inte utgjorde ett stöd i den mening som avses i artikel 92 i fördraget.

51 Med hänsyn till innehållet i beslut 93/337 kunde klaganden således inte göra gällande möjligheten, som inte kan uteslutas (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Tyskland, punkt 16), för en mottagare av ett rättsstridigt stöd att åberopa exceptionella omständigheter som medför att han har berättigade förväntningar på att stödet är rättsenligt.

52 Vad beträffar kommissionens påstådda passivitet har kommissionen med rätta gjort gällande att en eventuell passivitet saknar betydelse när en stödordning inte har anmälts till kommissionen.

53 Härav följer att talan inte kan vinna bifall på den grund Demesa gjort gällande angående skydd för berättigade förväntningar.

De grunder som åberopats av Territorio Histórico de Álava, angående dels att den ifrågasatta skatteåtgärden felaktigt klassificerats som ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden, dels att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga

Parternas argument

54 Inför förstainstansrätten gjorde Territorio Histórico de Álava gällande att kommissionen hade åsidosatt artikel 92 i fördraget genom att fastställa att skattelättnaden på 45 procent utgjorde ett statligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden på grund av att Norma Foral nr 22/1994 innehöll bestämmelser om en specifik åtgärd som gynnade "vissa företag eller viss produktion". Territorio Histórico de Álava gjorde gällande att den eventuella selektiva karaktären av denna åtgärd under alla omständigheter var motiverad med hänsyn till skattesystemets art och systematik.

55 Territorio Histórico de Álava har gjort gällande att förstainstansrätten, i punkterna 148–170 i den överklagade domen, felaktigt avfärdat detta resonemang och därmed gjort sig skyldig till en felaktig rättslig tillämpning av artikel 92 i fördraget.

56 I sin inlaga, som inkom den 20 februari 2004, har Territorio Histórico de Álava vidhållit sin grund för ogiltigförklaring, men nu med avseende på ett tidigare stadium än tiden för klassificeringen av den ifrågasatta skatteåtgärden som ett statligt stöd. Territorio Histórico de Álava har anfört att det, under förfarandet i första instans, gjorde gällande att skattelättnaden på 45 procent inte omfattades av tillämpningsområdet för artikel 92 i fördraget, eftersom åtgärden, på grund av att den utgjorde en skatteåtgärd, var motiverad i syfte att uppnå ett finanspolitiskt mål. Förstainstansrätten ansåg att detta inte uteslöt att åtgärden ansågs utgöra ett statligt stöd som var oförenligt med fördraget. Denna slutsats är, enligt Territorio Histórico de Álava, felaktig, eftersom den hänför sig till fel skede i förfarandet. Innan frågan om en eventuell klassificering som statligt stöd uppkommer, måste man nämligen beakta att en skatteåtgärd som antagits före Ekofin-rådets slutsatser av den 1 december 1997 om skattepolitik (EGT C 2, 1998, s. 1) och kommissionens meddelande av den 10 december 1998 om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag (EGT C 384, s. 3) inte omfattas av kontrollen av statligt stöd. I den mån en sådan åtgärd ingick i den berörda medlemsstatens industripolitik var den nämligen från början utesluten från tillämpningsområdet för artikel 92 i fördraget.

57 I samma yttrande har Territorio Histórico de Álava tillagt att det även vidhåller grunden att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna rättsfråga.

58 Kommissionen anser att åberopandet av den grund som avser en felaktig klassificering av den ifrågasatta skatteåtgärden som ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden, i den form den vidhållits, trots att framställningen av den har ändrats, ändå förutsätter att domstolen prövar frågan om denna åtgärds karaktär av stöd. Prövningen enligt artikel 92 i fördraget omfattar inte något stadium som föregår klassificeringen som ett statligt stöd, eftersom en åtgärds skattemässiga karaktär saknar betydelse när det gäller att fastställa om det rör sig om

ett stöd eller ej. Dessutom kan Ekofin-rådets slutsatser av den 1 december 1997 om skattepolitik och den uppförandekod som är bilagd dessa inte påverka den fördelning av behörighet som fastställts i fördraget. Under dessa förhållanden fortsätter Territorio Histórico de Álava, genom att bestrida kommissionens behörighet, att ifrågasätta den klassificering som gjorts av den ifrågasatta skatteåtgärden som ett statligt stöd.

Domstolens bedömning

59 Domstolen erinrar om att om en part tillåts att för första gången vid domstolen åberopa en ny grund som han inte åberopat vid förstainstansrätten skulle det innebära att han vid domstolen, som har en begränsad behörighet i samband med ett överklagande, kan anhängiggöra en mer omfattande tvist än den som förstainstansrätten har prövat. Domstolen är inom ramen för ett överklagande endast behörig att pröva bedömningen av de grunder som har behandlats vid förstainstansrätten (se, bland annat, dom av den 1 juni 1994 i mål C-136/92 P, kommissionen mot Brazzelli Lualdi m.fl., REG 1994, s. I-1981, punkt 59, av den 28 maj 1998 i mål C-7/95 P, Deere mot kommissionen, REG 1998, s. I-3111, punkt 62, och av den 10 april 2003 i mål C-217/01 P, Hendrickx mot Cedefop, REG 2003, s. I -3701, punkt 37).

60 I förevarande fall gjorde Territorio Histórico de Álava vid förstainstansrätten inte gällande att

— den ifrågasatta skatteåtgärden som sådan var undantagen från tillämpningsområdet för bestämmelserna om statliga stöd,

— artikel 92 i fördraget först var tillämplig på skatterättsliga bestämmelser efter antagandet av Ekofin-rådets slutsatser av den 1 december 1997 om skattepolitik

och kommissionens meddelande av den 10 december 1998 om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag.

61 Territorio Histórico de Álava hänförde sig i stället till den ifrågasatta skatteåtgärdens finanspolitiska ändamål i den diskussion som rörde huruvida åtgärden var motiverad med hänsyn till skattesystemets art och systematik, det vill säga i det skede av diskussionerna som rörde huruvida åtgärden skulle klassificeras som ett statligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 92 i fördraget.

62 Förstainstansrätten prövade motsvarande resonemang i punkterna 167 och 168 i den överklagade domen.

63 Det argument som åberopats inför domstolen i samband med förevarande överklagande, vilket huvudsakligen innebär att den ifrågasatta skatteåtgärden från början, alltså redan i ett tidigare skede i det juridiska resonemanget, var undantagen från tillämpningsområdet för artikel 92 i fördraget och därmed inte omfattades av kommissionens kontroll, utgör således en ny grund som gjorts gällande för första gången i överklagandet.

64 Denna nya grund kan inte prövas. Detta gäller även grunden att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga, eftersom denna andra grund inte kan åtskiljas från den första.

De grunder som åberopats av Territorio Histórico de Álava, angående dels att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det att den funnit att det inte förekommit maktmissbruk, dels att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga

Parternas argument

65 Territorio Histórico de Álava har bekräftat att det inför förstainstansrätten gjorde gällande att kommissionen hade använt förfarandet för statliga stöd, ett område inom vilket kommissionen har exklusiv behörighet och omfattande befogenheter, för att åstadkomma en skatteharmonisering. En sådan harmonisering skall emellertid genomföras i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 101 i EG-fördraget (nu artikel 96 EG i ändrad lydelse) och 102 i EG-fördraget (nu artikel 97 EG), enligt vilket det är Europeiska unionens råd som är behörigt att agera.

66 Territorio Histórico de Álava har gjort gällande att förstainstansrätten inskränkt sig till att

— i punkt 84 i domen av den 6 mars 2002 i de förenade målen T-92/00 och T-103/00, Diputación Foral de Álava m.fl. mot kommissionen (REG 2002, s. II-1385), angående ett statligt stöd som beviljats ett annat företag, erinra om den rättspraxis enligt vilken ett beslut är behäftat med maktmissbruk endast om det på grundval av objektiva, relevanta och samstämmiga uppgifter kan antas att det har antagits uteslutande, eller åtminstone huvudsakligen, för att uppnå andra mål än dem som angetts,

— påpeka att det inte visats att det ifrågasatta beslutet medfört någon harmonisering.

67 Kommissionen har gjort gällande att den åberopade grunden inte kan prövas, eftersom den inte åberopats inför förstainstansrätten.

68 Kommissionen har påpekat att förstainstansrätten, i den överklagade domen, inte har uttalat sig i frågan angående ett eventuellt maktmissbruk. Förstainstansrätten prövade denna fråga i en annan dom, nämligen i domen i de ovannämnda förenade målen T-92/00 och T-103/00, Diputación Foral de Álava m.fl. mot kommissionen, som avkunnades samma dag som den överklagade domen.

Domstolens bedömning

69 Det kan konstateras att Territorio Histórico de Álava inte inför förstainstansrätten, i samband med det förfarande i första instans som ligger till grund för förevarande överklagande, åberopat en grund som rör maktmissbruk.

70 På de skäl som angetts i punkt 59 i förevarande dom, kan denna grund inte prövas, eftersom det är fråga om en ny grund. Detsamma gäller grunden att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga, eftersom denna andra grund inte kan åtskiljas från den första.

71 Härav följer att överklagandena skall ogillas.

Rättegångskostnader

72 Enligt artikel 122 första stycket i domstolens rättegångsregler skall domstolen, när slutlig dom avkunnas, besluta om rättegångskostnaderna.

73 Enligt artikel 69.2 i domstolens rättegångsregler, vilken med stöd av artikel 118 i samma rättegångsregler är tillämplig i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att klagandena skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom klagandena har tappat målen skall de förpliktas bära sina rättegångskostnader och ersätta kommissionens rättegångskostnader.

74 Med stöd av artikel 69.4 tredje stycket i domstolens rättegångsregler, som är tillämplig i mål om överklagande enligt artikel 118 i samma rättegångsregler, finner domstolen att Comunidad Autónoma del País Vasco, intervenient till stöd för Territorio Histórico de Álavas yrkanden i mål C-187/02 P, skall bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar domstolen (andra avdelningen) följande dom:

1) Målen C-183/02 P och C-187/02 P skall förenas vad gäller den slutliga domen.

2) Överklagandena ogillas.

3) Klagandena skall bära sina rättegångskostnader och ersätta Europeiska gemenskapernas kommissions rättegångskostnader.

4) Comunidad Autónoma del País Vasco skall bära sina rättegångskostnader.

Underskrifter